

Papín

1. práca na Štúrovo pero

Čitateľský maratón

*Život nie je zábava, no občasná párty nezaškodí ...
alebo
krehkosť detí a ľahkovážnosť rodičov*

JAKUB BANIK

Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Humenné, Komenského 4

21. 1. 2012

Život nie je zábava, no občasná párty nezaškodí ...

alebo

krehkosť detí a ľahkovážnosť rodičov

(Čitateľský maratón)

V rámci týždňa študentstva sa na Gymnázium arm. gen. L. Svobodu v Humennom konali rôzne akcie, ako napr. beseda o škodlivosti fajčenia, prednáška o vzniku vesmíru, volejbalový turnaj všetkých tried a čitateľský maratón, ktoré mali za úlohu spestriť študentom tento obyčajný týždeň markantnými aktivitami. V stredu 16. 11. 2011 sa tohto „maratónu“ v čítaní zúčastnili prváci v školskej knižnici, kde každá trieda čítala postupne jednu knihu, ku ktorej mali študenti, rozdelení na skupiny, pridelené úlohy ako: zdramatizovať, dokončiť a ilustrovať text, vymyslieť 10 otázok k textu a charakterizovať hlavné postavy (vytvoriť karikatúru), ktoré museli vypracovať a odovzdať príslušným profesorom na vyhodnotenie.

Tento čitateľský „maratón“ mal za úlohu oživiť v študentoch túžbu, nadšenie a vášň k čítaniu a ku knihám samotným, keďže v súčasnosti, v dnešnej modernej pretechnizovanej dobe dochádza k tendencii nečítať knihy – „vygoogliť“ na internete, čo je lacnejšie a stojí to menej peňazí, no v konečnom dôsledku okrádame len sami seba. Mnohým sa pravdepodobne otvorili oči, pričom zistili pravú hodnotu nehrdzavejúceho Gutenbergovho vynálezu.

Moju I. C prekvapilo najnovšie románové dielo – kniha od Borisa Filana, nazvaná interaktívne Wewerka, ktorá je dynamickým príbehom, odohrávajúcim sa priam fyzicky odohráva v súčasnosti, duchovnou atmosférou sa však vracia do 60. rokov minulého storočia. Nápadne pripomína kultové romány príslušníkov *beat generation* (napríklad Kerouacov román *Na ceste*) naplnené zámerným hľadaním zmyslu aj bezcieľnym blúdením vo vlastnom vnútri. Hlavnou postavou Filanovej knihy a súčasne rozprávačom je tínedžerka Anna Kováčová. V duchu latinského príslovia „*nomen est omen*“ je to dievča ako mnohé iné. Príťažlivá, odhodlaná, svojhlavá aj trochu bezočivá. Používa takmer výlučne svoju prezývku Wewerka, personifikujúc svoju túžbu po neobyčajných zážitkoch, nájdení a vymedzení vlastnej individuality. Veľmi skoro začína žiť pestrý život podľa svojich predstáv. Dostáva sa do konfliktu s matkou, s kamarátkami, s frajerom ba aj so zákonom, vyskúša takmer všetko ilegálne: alkohol, drogy, náhodný sex... Rozprávanie v prvej osobe je plné drsných až vulgárnych výrazov, ktoré, bohužiaľ, dnešná mládež používa bežne, preto boli aj bohato zastúpené v dialógoch, aby viac priblížili život tínedžerov aj ostatným generáciám. Už pri vstupe do života sa Wewerka konfrontuje s rozporom medzi tým, čo je hodnotné, dobré,

morálne a tým, čo treba reálne žiť, aby človek prežil: „*Byť dobrák, to je horší trest, ako byť slepý alebo hluchý, alebo nemať jednu nohu. To všetko sa dá liečiť, ale dobročnosť je nevyliciteľné.*“ Rozpory sa počas deja prehlbujú, cesty predlžujú, skúsenosti hromadia, zmysel sa však stráca... Osudným, neplánovaným cieľom dobrodružstiev a horúčkovitých ciest je v konečnom dôsledku psychiatrická liečebňa ...

Tento „maratón“ nám nezabezpečil namiesto hodiny slovenčiny len „bezbolestnú“ hodinu bez trápenia sa s jazykom, ale i ponaučenie a nenútené donútenie k zamysleniu sa nad sebou, či je skutočne správne všetko to, čo robíme. Kniha nám duchaplným štýlom prezentovala problematiku upadajúcej etiky mládeže, ktorá ľahko sklzáne do „slepej uličky“, z ktorej ťažko von. Mnohí z nich, najmä neplnoletí stredoškoláci, sa i v neskorých večerných hodinách, kedy by mali byť doma s rodičmi alebo by mali už spať, pohybujú vo väčšine aj v podnapitom stave v tmavých uliciach, v zlých skupinách ľudí, stretávajú sa s nevhodnými partiami, pričom sa oddávajú telesným radovánkam, opíjaniu a drogovaniu.

Chcú mať rodičia zo svojich detí alkoholikov, narkomanov, závislakov, skrachovancov, negramotné a nevzdelané individua, ktoré sa o seba nevedia sami postarať?! Určite nie. VY – rodičia by ste sa mali so svojimi deťmi viac rozprávať! Riešenie každého problému je založené na komunikácii. Mali by ste sa im viac venovať... Nezatvárať im dvere pred nosom, lebo vraj máte veľa práce, nemáte čas,... lebo potom bude neskoro, keď vám z polície zavolajú alebo vás prekvapí ich nečakaná návšteva so smutnou správou, že sa vášmu dospievajúcemu dieťaťu niečo stalo, nebodaj nešťastnou náhodou zomrelo. Nikdy neviete či ho nevidíte naposledy. Preto si užite každú jednu možnú chvíľu s deťmi, venujte sa im, hrajte sa s nimi, cestujte, rozprávajte sa s nimi o ich problémoch, veď sú to predsa vaše deti a ich problémy by mali byť aj vašimi problémami. Áno, možno sa správajú akoby zhltnúli všetku múdrosť sveta, mierne namyslene a sebestačne, málokedy vám povedia slová ako: „ďakujem, ľúbim ťa/vás, prosím, už to nespravím, už budem dobrý...“, no v skutočnosti sú na vás plne odkázaní, len si to nevedia uvedomiť, no hlavne nie priznať. Tak veľmi závislí ako i vy od nich ...

Väčšina rodičov sa o svoje ratolesti patrične stará, čo sa im potom odzrkadlí na ich budúcnosti, no v sociálnej spoločnosti sú i v našom okolí ľudia, tak bezcitní, nevďační a nehanbní, že aj keď je im pozhnané mať dieťa, tak sa k nemu správajú ako k nejakej lacnej hračke kúpenej niekde vo veľkom supermarkete za akčnú cenu. Dieťa NIE JE tovar, s ktorým si môžete zaobchádzať, ako sa vám zažiada. Nemôžete ho len tak odložiť do skrine, komory, lebo vám „lezie“ na nervy. A už permanentne nie ho násilne biť, týrať, až skončí s pomliaždeninami, modrinami, otrasom mozgu, vnútorným krvácaním alebo upadnutím do

bezvedomia len preto, že niečo nechtiac vyparátilo a vám rupli nervy. Naozaj si nevážime, čo máme. Pravú hodnotu všetkého zistíme až vtedy, keď to stratíme... Potom je už neskoro na žalostný plač a ľutovanie. Nič vám už potom nevráti nežnú, milú, nevinnú tváričku malého dieťatka s úsmevom, ktorý vedel zahriať i to najchladnejšie srdce najväčšieho seba s bezcitnosťou na rozdávanie. Nie každý manželský pár má možnosť dostať tento najdrahší, najvzácnejší dar od Boha. Týmto apelujem na rodičov, ktorí svoje bezbranné poklady odkázali na starosť štátu, odložili ich do detského domova ako do záložne, lebo oni nemajú čas. Hlavne, že mali čas ich splodiť...! Uvedomte si, čo robíte, čo ste spravili, kým nebude neskoro... Meníte život prinajmenšom dvoch ľudí, nie len ten svoj!

Dúfam, že vám bude ponaučením udalosť, ktorá sa, bohužiaľ, udiala v jednej nemenovanej usporiadanej rodine, kde žilo maličké sedemročné dievčatko. Malo oboch rodičov, obaja tvrdo pracovali, aby dievčatku splnili všetko, čo jej videli na očiach. Boli pod neustálym stresom. Jedného dňa sa dievčatko hralo doma samo a nešťastnou náhodou rozbilo matkinu drahú vzácnu vázu. Bolo jej to veľmi ľúto, keď zrazu prišla domov mama. Matka nemala nad dcérou zľutovania a surovo ju za to zbila. Dievčatko skončilo s vnútorným krvácaním a otrasom mozgu na jednotke intenzívnej starostlivosti. Keď sa prebudilo, nakreslilo mamičke posledný obrázok a o pár hodín ju našli nehybnú, bez pulzu. Ako náhle sa tú smutnú správu dozvedela matka, okamžite sa vybrala za svojou jedinou dcérkou s neskutočným plačom a zármutkom v srdci. Vstúpila do nemocničnej izby, kde ju už čakalo studené, mŕtve telíčko dcérky bez známok života, no s obrysom úsmevu na perách. Z bezmocnosti spadla na zem, kde pod posteľou zbadala namaľovaný obrázok. Na ňom bola namaľovaná matka s dcérkou, ako sa prechádzajú po lúke plnej jarných kvetín a držiac sa za ruky si vykračujú smerom k slnkom ožiarenej škole. Na výkrese bol i odkaz. „Mamka, prepáč! Nechcela som. Keď vyrastiem, tak ti kúpim dve ešte krajšie vázy ako tú, ktorú som rozbila. Lúbim Ťa.“

Ako povedal Honoré de Balzac: „**Život má takú cenu, akú mu človek prikladá.**“ a preto preto len my sami, mladí, si svojou bezohľadnou a neracionálnou činnosťou škodíme. Rodičia nám môžu tlčiť do hlavy príkazy a zákazy, no len MY sami si musíme vstúpiť do svedomia a uvedomiť si, že máme v rukách to najcennejšie – svoj holý život. Detstvo, resp. celá naša existencia tu na Zemi, sa dá prežiť aj inak – bez všetkých už hore spomínaných nerestí – krajšie ...